

Oponentský posudek na diplomovou práci Veroniky Teryngerové

„Gu Kuang a jeho přírodní lyrika“

Diplomová práce představuje osobnost a dílo méně známého tangského básníka Gu Kuanga. V první části práce diplomantka stručně informuje o životě a osobnosti básníka a představuje historické a kulturní souvislosti, jejichž znalost je pro interpretaci básnickových veršů klíčová. V druhé (nepoměrně rozsáhlejší a propracovanější) části práce diplomantka představuje Gu Kuanga jako autora svébytné přírodní lyriky. Po stručném uvedení do obecné problematiky čínské přírodní lyriky, diplomantka zvažuje v jednotlivých podkapitolách nejdůležitější vlivy (buddhismus, taoismus, hudba), které zásadně ovlivnily Gu Kuangovu básnickou tvorbu, pro níž je charakteristické zaujetí přírodou. Diplomantka se současně pokouší situovat básníkovu dílo do kontextu vývoje dobové tangské poezie tím, že jej srovnává s dílem známějších autorů (Wang Wei, Li Bai, Li He). Součástí práce je i podkapitola věnovaná jazyku a stylu básnickovy přírodní lyriky, práce se však až na výjimky soustředí na tematickou a motivickou stránku Gu Kuangovy básnické tvorby. Diplomantka svoje nálezy a pozorování opírá o překlad a analýzu více než tří desítek básní. Přílohu práce tvoří překlad dalších dvou desítek básní (příloha u větší části básní současně nabízí doslovné i literární překlady). Součástí práce jsou též rejstříky přeložených (analyzovaných) básní, které umožňují snadnou lokalizaci básní v pramenné literatuře, z níž diplomantka čerpala. Práce čerpá z přiměřeně rozsáhlé sekundární literatury, část informací pochází z elektronické databáze a elektronických zdrojů.

Kompilační část práce (1.1., 1.2., 2.1.) je velmi stručná a nepřilíš vyvážená. Jakkoli je důležité představit dobu, v níž básník žil a tvořil, mnohé z historických skutečností, které diplomantka uvádí (1.2.) jsou nadbytečné, případně by je bylo možné podat v sevřenější podobě. Naopak v rámci úvodních kapitol by bylo vhodné představit podrobněji myšlenkový svět buddhismu a taoismu jako východisko výkladu analytické části práce. Tyto informace jsou v diplomové práci nevhodně roztroušeny (závěr kap. 1.2., úvod kap. 2.2.2., úvod kapitoly 2.2.3.). Ucelené a zevrubnější představení myšlenkového světa buddhismu a taoismu v podobě samostatné kapitoly by práci zpřehlednilo a současně poskytlo solidnější východisko pro výklad analytické části.

Kapitoly 2.1. 2.2. a 2.2.1., tedy pasáže jejichž smyslem je přiblížit fenomén přírodní lyriky obecně a naznačit charakter Gu Kuangovy přírodní lyriky konkrétně, jsou negativně poznamenány nepřehledností výkladu a rovněž absencí zevrubnější informace o povaze tangské přírodní lyriky. Tato část práce, přestože je z větší části kompilací, postrádá rovněž jakékoli odkazy na sekundární literaturu.

Kapitola 2.2.2. představuje Gu Kuanga jako autora básní reflektujících a zobrazujících přírodu prizmatem buddhistických životních postojů. Diplomantka v této části práce přichází s cenným postřehem, podle něž je pro Gu Kuanga—ve srovnání s Wang Weiem—charakteristické přímočařejší či explicitnější sdělování „věroučných pravd“. Je škoda, že diplomantka zmíněný rozdíl na konkrétních dílech obou básníků nedemonstruje podrobněji. Platnost diplomantčina pozorování, podle něž je pro Gu Kuanga charakteristická „básnická religiozita“, podporuje rovněž porovnání básnickovy tvorby inspirované taoistickými představami s podobně inspirovanou tvorbou Wang Weie (2.2.3.). I této pasáži je však možné

vytknout, že diplomantka hovoří o Wang Weiově „hravém“ přístupu, aniž by odkazovala na konkrétní básně či studie k dílu básníka.

Přínosem práce je kapitola 2.2.4. věnovaná hudbě v jejích nejrůznějších aspektech, coby významného inspiračního zdroje Gu Kuangovy tvorby.

Kapitola 2.2.5., jejíž titul slibuje ohledání „jazyka a stylu“ Gu Kuangovy přírodní lyriky, postrádá promyšlenou strukturu. Diplomantka nejdříve předkládá statistický přehled básnických forem, v nichž Gu Kuang tvořil, aby se vzápětí pokusila zasadit básníka a jeho tvorbu do kontextu dobového vývoje poezie. Výklad je znehodnocen vložением mechanické rekapitulace statě badatelky Zhou Mingxiu, neboť diplomantku odvádí od proklamovaného zaměření na jazykovou a stylovou stránku Gu Kuangovy poezie. Namísto systematického představení jazyka a stylu tak diplomantka opakovaně odbočuje k charakteristice básníkovy díla z pohledu myšlenkových vlivů a tématického zaměření (49-52).

V závěru kapitoly o „jazyce a stylu“ se diplomantka vrací k tezi formulované již v kapitole 2.2.1., přičemž „odosobnění“ coby charakteristický rys Gu Kuangovy přírodní lyriky by si zasloužilo systematictější a zevrubnější pojednání v samostatné podkapitole práce.

Práce jako celek působí poněkud nedotaženým dojmem. Vedle výše zmíněných problémů souvisejících s rozvrhem práce, kvalitu práce snižuje též častý výskyt problematických případně neobratných formulací. Uznání si naopak zaslouží úsilí vynaložené na překlad poměrně rozsáhlého vzorku básní. Přes uvedené nedostatky se diplomantce podařilo dostat hlavnímu cíli práce a podat základní informaci o Gu Kuangově básnickém díle.

K diskusi:

Práce představuje Gu Kuanga jako autora přírodní lyriky s výrazně „religiózním“ (buddhistickým či taoistickým) vyzněním. Jak by se daly definovat hlavní rozdíly mezi Gu Kuangovou buddhistickou a taoistickou přírodní lyrikou?

Práce upozorňuje na „odosobněné“ vyznění některých Gu Kuangových básní, v nichž chybí pro přírodní lyriku charakteristické vyjádření niterné odezvy lyrického subjektu. Je možné uvažovat o takových básních jako o případech specifické „religiozní“ přírodní lyriky?

Navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

V Praze dne 22.9. 2006



Dušan Andrš